การประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Needs Assessment for Enhancing Moral Ethical Development among Lower Secondary School Students

พระสุนทร วอนไลวัน[1*]

Phra Sounthone Vonelayvanh[1*]

[1*] คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร, ประเทศไทย

[1*] Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon, Thailand

Received: April 8, 2025 Revised: September 3, 2025 Accepted: September 3, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ และข้อบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 377 คน กำหนดจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970) โดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการจัดลำดับองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรม แบบสอบถามการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติที่ใช้เชิงพรรณนา ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยของอันดับ (Mean Rank) และPriority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI modified) ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบ และข้อบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความมีระเบียบวินัย จำนวน 30 ข้อบ่งชี้ 2) สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผลรวมทั้ง 3 องค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวัง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 อยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI = 0.306

คำสำคัญ: การประเมินความต้องการจำเป็น, คุณธรรมจริยธรรม, นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Abstract

This research article aims to: 1) study the components and indicators of morals and ethics among lower secondary school students; and 2) study the current state, the expected state, and the priority needs to enhance the morals and ethics of lower secondary school students. The primary target groups included experts and qualified professionals selected based on specified criteria. The sample consisted of 377 lower secondary school students, determined using Krejcie and Morgan's (1970) table and selected through multi-

* Corresponding author. Tel.: 097 309 4215

Email address: tammathada58vonlivan.th@gmail.com DOI: 10.14456/lartsj.2026.20

stage random sampling. The data collection instruments were a questionnaire for ranking moral and ethical components, a questionnaire for evaluating the appropriateness of the components and indicators, and a questionnaire assessing the current state, expected state, and priority needs. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, mean, mean rank, and the Modified Priority Needs Index (PNI modified). The research findings revealed that: 1) The components and indicators of morals and ethics for lower secondary school students consisted of honesty, gratitude, and discipline, comprising a total of 30 indicators. 2) Regarding the current state, the expected state, and the priority needs to enhance the morals and ethics of lower secondary school students, it was found that the overall current state for all 3) components was at a high level (Mean = 3.78), while the expected state was at the highest level (Mean = 4.94), and the priority needs index (PNI) was 0.306.

Keywords: Needs Assessment, Moral Ethical, Lower Secondary School Students

บทนำ

คุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ปัญหาที่พบคือความซื่อสัตย์สุจริต ทุจริตในการสอบ คัดลอกผลงานผู้อื่น โกหกหลอกลวงและลักขโมย ขาดความรับผิดชอบ คือ ไม่ตรงต่อเวลา ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ ละเลยการเรียน ไม่ดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม ความกตัญญูกตเวที ไม่เคารพผู้ใหญ่ ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ครูบาอาจารย์ และแสดงกิริยาไม่เหมาะสมต่อผู้มีพระคุณ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม คือ ไม่ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เสียสละ เห็นแก่ตัว และไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวม และขาดการมีวินัยในตนเอง คือไม่ควบคุมอารมณ์ ใช้ความรุนแรง ไม่เคารพกฎระเบียบ และประพฤติตนไม่เหมาะสม ทะเลาะวิวาท ยาเสพติด และปัญหาชู้สาว เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขร่วมกัน ปลูกฝังคุณธรรม และให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่เยาวชน เป็นสิ่งสำคัญ ทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน ชุมชน หรือรัฐบาล ต้องร่วมมือกัน สร้างสรรค์กิจกรรมที่ดี และให้คำปรึกษาที่เหมาะสมแก่เยาวชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านี้ [1] (Danprasit et al, 2024)

คุณธรรมจริยธรรมเป็นทักษะชีวิตสำคัญที่จะช่วยให้เยาวชนนั้นมีทัศนคติ และจิตใจที่แข็งแกร่ง พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง และปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังช่วยให้เยาวชนเป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นที่ต้องการของสังคม [2] (Jaisaodee, 2024) เยาวชนที่ดี คือผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักตอบแทนพระคุณพ่อแม่ หมั่นศึกษาเล่าเรียน มีความคิดเป็นของตนเอง และสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยเหตุผลและสติปัญญา นอกจากนี้ ยังมีความมีระเบียบวินัย รู้จักกาลเทศะ และมีบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ล้วนเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ครูอาจารย์ และสภาพแวดล้อมโดยรอบ การเป็นเยาวชนที่ดีจะช่วยให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคม [3] (sirattanamunee, 2018)

ปัญหาเยาวชนในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมเป็นประเด็นที่สำคัญ เนื่องจากส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของเยาวชนเอง ตัวอย่างปัญหาหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โกงข้อสอบหรือคัดลอกงานเพื่อน พฤติกรรมฉ้อโกง เช่น หลอกลวงผ่านโซเชียลมีเดีย ไม่เคารพผู้ใหญ่หรือครูอาจารย์ ขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เช่น ทิ้งขยะไม่เป็นที่ หรือไม่ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มุ่งเน้นแต่ผลประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น ไม่มี จิตอาสาหรือจิตสาธารณะ เสพสื่อรุนแรง ลามก หรือส่งเสริมค่านิยมผิด ๆ การเลียนแบบพฤติกรรมของอินฟลูเอนเซอร์ที่ไม่มีจริยธรรม ใช้คำหยาบคาย หรือเหยียดหยามผู้อื่นในโลกออนไลน์ ทะเลาะวิวาทบนสื่อโซเชียล [4] (Thongdee,2025)

แนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความอดทนและความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เยาวชนเป็นคนดี มีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสำนึกที่ดีและสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่า ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ดีงามและเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังในเยาวชนตั้งแต่ยังเล็ก จะช่วยให้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น โดยสามารถดำเนินการได้ผ่านหลายแนวทาง เช่น การอบรมสั่งสอนในครอบครัว การศึกษาในโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ การเป็นแบบอย่างที่ดี การส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การเรียนรู้ผ่านกระบวนการศึกษา ปลูกฝังผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ ใช้แนวคิดทางพุทธศาสนาในการพัฒนาเยาวชน ใช้เทคโนโลยีและสื่อสมัยใหม่ในการปลูกฝังคุณธรรม และสนับสนุนจากสังคมและครอบครัว โดยการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนและกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัย มีความละอายใจในการทำผิดทั้งกาย วาจา ใจ [5] (Hansapanadon & Perathoranich, 2022) เยาวชนมีหน้าที่ในการช่วยเหลือตนเองช่วยเหลือพ่อแม่ในกิจการงานต่าง ๆ เพื่อตอบแทนพระคุณพ่อแม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสามารถตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดถูกหรือสิ่งใดผิดโดยการพิจารณาด้วยเหตุผลและสติปัญญา มีระเบียบวินัยในตนเอง เกิดได้จากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และการอบรมสั่งสอนของคุณครู รู้จักกาลเทศะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่จะทาให้เยาวชนเป็นคนที่ดีของชุมชน เยาวชนมีระเบียบวินัยในตนเองเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่น ยอมรับสภาพความเป็นจริง [6] (Kasornbua, 2018) การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความมีเมตตากรุณา และด้านความประหยัดอดออม [7] (Phra Maha Bun Sri Yanawuttho, Sumanop Siwarat, & Saneh Dechawong, 2019)

ปัจจุบันเยาวชนไทยเผชิญกับความท้าทายด้านคุณธรรมจริยธรรม อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ทำให้พฤติกรรมและค่านิยมของเยาวชนบางส่วนขาดความมั่นคงทางคุณธรรม ส่งผลให้เกิดปัญหาการไม่เคารพกติกาสังคม การขาดความรับผิดชอบ และการใช้สื่ออย่างไม่สร้างสรรค์ แม้ว่าครอบครัว โรงเรียน และสังคมจะมีความพยายามในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน แต่ยังขาดการบูรณาการและความร่วมมืออย่างเป็นระบบ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการศึกษาถึงองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน เพื่อนำไปสู่แนวทางที่เหมาะสม เช่น การปลูกฝังคุณธรรมในครอบครัว การส่งเสริมการเรียนรู้คุณธรรมในโรงเรียน การใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ การสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม และการแก้ไขปัญหาด้านคุณธรรมของเยาวชนอย่างบูรณาการ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม เพื่อสร้างเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และข้อบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) พบว่า กระบวนการที่เป็นระบบในการระบุความแตกต่างระหว่าง

สภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง หรือความต้องการที่จำเป็นต้องมี เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุง หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของการประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย 1) ระบุสภาพปัจจุบันการวิเคราะห์ คือ ข้อมูลและสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้น 2) กำหนดสภาพที่คาดหวัง คือกำหนดเป้าหมายหรือสภาพที่ต้องการให้เป็นในอนาคต 3) วิเคราะห์ช่องว่าง คือเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังเพื่อหาความแตกต่าง หรือช่องว่างระหว่างกัน 4) จัดลำดับความสำคัญ คือพิจารณาความสำคัญและความเร่งด่วนของความต้องการเพื่อจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินการ และ5) ตัดสินใจ คือตัดสินใจเลือกวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการ [8] (จักรพงษ์ แผ่นทอง, 2568)

1.2 ประโยชน์ของการประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย 1) ทำให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาหรือความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย 2) ช่วยในการตัดสินใจ เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุง หรือแก้ไขปัญหา 3) เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการ และ 4) ประหยัดทรัพยากร ช่วยลดการสูญเสียทรัพยากรที่ไม่จำเป็น [8] (จักรพงษ์ แผ่นทอง, 2568)

1.3 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต 2) การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ เช่น สถิติ ข้อมูลจากรายงาน หรือเอกสารต่าง ๆ 3) การจัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 4) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวคิดในการประเมิน สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาต่าง ๆ ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง โดยใช้สูตรของ [9] Wongwanich, S. (2007) ผู้วิจัยดำเนินการหาค่าความต้องการจำเป็นคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ได้แก่ ระดับสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่คาดหวัง ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และการคำนวณเรียงลำดับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ใช้สูตร Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI modified)

$PNI_{modified} = (I-D) / D$	
ค่า	**ความหมาย**
$PNI_{modified}$	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
I (Importance)	ค่าเฉลี่ยคะแนนสภาพที่คาดหวัง หรือระดับที่ต้องการให้เป็น
D (Degree of Success)	ค่าเฉลี่ยคะแนนสภาพปัจจุบัน หรือระดับที่เป็นอยู่จริง
$PNI_{modified}$ เป็นบวก +	มีความต้องการจำเป็นในการดำเนินการ เนื่องจากสภาพปัจจุบันยังต่ำกว่าที่คาดหวัง
$PNI_{modified}$ เป็นศูนย์ 0	ไม่มีความต้องการจำเป็นในการดำเนินการ เนื่องจากสภาพปัจจุบันตรงกับที่คาดหวัง
$PNI_{modified}$ เป็นลบ -	ไม่ต้องดำเนินการ เพราะสภาพปัจจุบันดีกว่าที่คาดหวัง
โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ที่ค่า 0.03 ขึ้นไปถือว่าเป็นค่าที่มีความต้องการจำเป็น	

2. คุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน

ศึกษาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกับคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา จำนวน 28 แหล่งข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ และสรุปผลโดยใช้เกณฑ์ค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป

ของความถี่ทั้งหมด พบว่า คุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ประกอบด้วย ความอดทน ความกตัญญู การประหยัด ความสามัคคี จิตสำนึกสาธารณะ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย และความขยัน [10] Khomsan Phrommek (2022)

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยใช้ทั้งเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้พิจารณาผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม หรือครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และด้านจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น คือ เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกด้านจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น หรือผู้ที่จบในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัด สพม. สกลนคร ภาคเรียนที่ 1/2567 จำนวนประชากร 24,024 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง 377 คน กำหนดจากตารางของ [11] Krejcie & Morgan (1970) โดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ชุด ได้แก่ 1) การจัดลำดับองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรม 2) การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ และ 3) สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็น

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามสภาพปจจุบัน และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ผลการประเมินพบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 80 ถึง 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงตามเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไปได้

2.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถามสภาพปจจุบัน และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 71 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Corrected Item-Total Correlation) พบว่า สภาพปจจุบัน (r) ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 0.85 และสภาพที่คาดหวัง (r) ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.68 ถึง 0.91 ถือว่าเป็นค่าที่ผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้คือ 0.20 ขึ้นไป บ่งบอกว่าข้อคำถามแต่ละข้อสามารถจำแนกผู้ตอบได้ดี และมีความสอดคล้องกับแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.3 ความเที่ยง (Reliability) นำข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ มาคำนวณหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α) พบว่า สภาพปัจจุบัน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 และสภาพที่คาดหวัง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 ซึ่งค่าที่ได้อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อผู้เชี่ยวชาญ และผู้อำนวยโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือ

2. เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) 17 ชุด ได้คืนครบ 100%

3. เก็บข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 377 คน ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) 377 ชุด ได้คืน 100%

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้โปรแกรม SPSS version 27

2. เชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย S.D.) และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วย Priority Needs Index (PNI modified) ใช้สูตร Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI modified)

3. เชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา ตีความ และสรุปความหมาย

การพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมในการวิจัย การพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยได้ชี้แจงโครงการวิจัยและอธิบายข้อตกลงเบื้องของผู้เข้าร่วมวิจัย ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดยได้รับการอธิบายอย่างไม่มีสิ่งปิดบังซ่อนเร้น เปิดโอกาสให้ได้ซักถาม ตรวจสอบว่า มีความเข้าใจอย่างชัดเจนเพียงพอก่อนสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย และสามารถปฏิเสธการเข้าร่วม การวิจัยหรือถอนตัวได้ตลอดเวลา โดยไม่มีเงื่อนไข และไม่มีผลกระทบใด ๆ และสามารถยุติหรือปฏิเสธการตอบสนองต่อเครื่องมือวิจัยได้ตลอดเวลา และข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลทางวิชาการในภาพรวม ข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการเก็บรักษาเป็นความลับ และไม่เปิดเผยแก่สาธารณะ เว้นแต่ให้ผู้กำกับตรวจสอบการวิจัยที่ได้รับอนุญาตตรวจสอบข้อมูล ต้นฉบับโดยตรงเพื่อความถูกต้องของวิธีดำเนินการวิจัย โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย เกินขอบเขตที่กฎหมายอนุญาต

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรม ใช้เกณฑ์การคัดเลือกค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป

องค์ประกอบที่	คุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	ค่าวามถี่
1	ความซื่อสัตย์	18
2	ความมีระเบียบวินัย	15
3	ความรับผิดชอบ	6
4	ความขยันหมั่นเพียร	6
5	ความกตัญญู	6
6	การประหยัด	5
7	ความอดทน	5
8	ความสามัคคี	5
9	จิตสำนึกสาธารณะ	5

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเรียงลำดับความสำคัญองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน

ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิคนที่	ความซื่อสัตย์	ความมีระเบียบวินัย	จิตสำนึกสาธารณะ	ความรับผิดชอบ	ความขยันหมั่นเพียร	การประหยัด	ความกตัญญู	ความอดทน	ความสามัคคี
1	2	3	6	4	7	9	1	5	8
2	2	3	6	4	7	9	1	5	8
3	3	7	4	6	5	9	2	1	8
4	2	3	6	4	7	9	1	5	8
5	1	2	4	5	3	9	8	7	6
6	1	3	4	5	6	9	2	7	8
7	1	5	2	3	8	9	4	7	6
8	1	5	2	3	8	9	4	7	6
9	1	4	3	2	8	9	7	5	6
10	1	5	2	3	8	9	4	7	6
11	1	4	9	5	3	6	2	7	8
12	1	6	4	2	7	9	3	5	8
13	4	5	1	3	8	9	6	7	2
14	2	3	5	6	7	9	1	8	4
15	1	2	9	3	7	8	4	6	5
16	1	3	9	5	4	6	2	7	8
17	1	3	4	5	6	9	2	7	8
ค่าเฉลี่ยของอันดับ (Mean Rank)	**1.53**	**3.88**	**4.71**	**4.00**	**6.41**	**8.59**	**3.18**	**6.06**	**6.65**
ผลการเรียงลำดับ	**1***	**3***	**4**	**5**	**6**	**9**	**2***	**7**	**8**

หมายเหตุ * คือใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยของอันดับ (Mean Rank) เป็นการคัดเลือกการเรียงลำดับความสำคัญจาก 3 ลำดับ

จากตารางที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า องค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีผลการเรียงลำดับความสำคัญจาก 3 ลำดับ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ลำดับที่ 1 ความกตัญญู ลำดับที่ 2 และความมีระเบียบวินัย ลำดับที่ 3 ตามลำดับ ในการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 9 ด้าน จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา คือค่าเฉลี่ยของอันดับ (Mean Rank) และเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดให้ลำดับที่ 1-3 มีความสำคัญมากที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายระดับความสำคัญ ได้แก่ ลำดับที่ 1-3 หมายถึง มีความสำคัญมากที่สุด ลำดับที่ 4-6 หมายถึง มีความสำคัญปานกลาง และลำดับที่ 7-9 หมายถึง มีความสำคัญน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อบ่งชี้	คุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
1. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติตนที่แสดงถึง ความดีงาม ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ตรงไปตรงมา ไม่คดโกง และมีความจริงใจ ประกอบด้วย 14 ข้อบ่งชี้	
1.1	ยึดหลักความถูกต้องในการดำเนินชีวิต และละอาย เกรงกลัวต่อการกระทำผิด
1.2	ไม่พูดเท็จ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ไม่ลอกผลงานหรือการบ้านของเพื่อน ไม่ลักขโมยหรือคิดโลภอยากได้ของของผู้อื่น
1.3	ประพฤติตนได้ตามที่พูดหรือคิดและรักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น
1.4	ไม่เพิกเฉยต่อสิ่งที่ได้รับรู้และการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง
1.5	ตรงต่อเวลา หรือประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง
1.6	ประพฤติตรง ทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ หรือไม่ใช้เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม
1.7	รับรู้หน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง หรือปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา
1.8	คิดแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องและสิ่งที่ไม่ถูกต้องและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง
1.9	แยกแยะระหว่างประโยชน์ของตนเองและประโยชน์ที่เป็นของส่วนรวม
1.10	แสดงให้เห็นว่าสามารถตรวจสอบได้ และพร้อมรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง
1.11	ยึดความถูกต้องบนบรรทัดฐานและกฎระเบียบของสังคม เพื่อให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์โดยไม่ลำเอียง
1.12	ตัดสินใจบนพื้นฐานของความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
1.13	ไม่ดำเนินกิจกรรมที่นำมาซึ่งผลประโยชน์เหนือกวาผู้อื่นดวยวิธีการเบียดเบียนหรือทำใหผู้อื่นเดือดรอน
1.14	ยึดมั่นในความถูกตองและยืนหยัดที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกตองแม้ว่าจะมีความยากลำบากหรือมีอุปสรรคเขามาขัดขวาง
2. ความกตัญญู หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกขอบคุณ รู้คุณ เคารพ ช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ และตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณ ในรูปแบบที่เหมาะสม ประกอบด้วย 8 ข้อบ่งชี้	
2.1	เอาใจใส่ดูแลและยินดีช่วยเหลือ ภารกิจแบ่งเบาภาระการงานของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์เมื่อมีโอกาส
2.2	เคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง
2.3	ยกย่องเชิดชูและการรักษาเกียรติ ของพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานศึกษาอย่างตั้งใจ
2.4	ตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณ เมื่อมีโอกาส
2.5	ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่บิดามารดา ครู อาจารย์รักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลไม่ให้เป็นที่รังเกียจหรือถูกดูหมิ่น
2.6	ตระหนักรู ระลึกถึงคุณผู้อื่นที่มีแกตนเอง ทั้งครอบครัว ที่ทำงานองคกร และสังคม ประเทศชาติ
2.7	แสดงออกทางกายวาจาและใจตอผูมีพระคุณอยางสุภาพและใหเกียรติ
2.8	ดูแลเอาใจใส อุปการะชวยเหลือผูมีพระคุณ ในทางที่ถูกตอง และไมประพฤติตนที่สรางความเดือนรอนใหผูมีพระคุณ และสังคม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อบ่งชี้	คุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติตนตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของสังคมหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจว่าพฤติกรรมของตนเองเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 12 ข้อบ่งชี้	
3.1	รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง หรือปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าทีที่ได้รับมอบหมาย
3.2	สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง เพื่อสรางพฤติกรรมที่ดีอันนำไปสูการบรรลุเปาหมายที่ตั้งไว้
3.3	รับผิดชอบในผลของการกระทำทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย
3.4	เคารพและปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ข้อบังคับกฎระเบียบ และกฎหมายของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศชาติทั้งต่อหน้าและลับหลัง
3.5	เชื่อมั่นว่าการที่จะประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งใจเป็นผลมาจากความสามารถ ทักษะ หรือการกระทำของตนเอง
3.6	ยินดีปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติอย่างเต็มใจและตั้งใจ
3.7	ปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และประพฤติตนตามหลักศีลธรรมอันดีงาม
3.8	ไม่เบียดเบียน ไม่รังแก ผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อน
3.9	ดำเนินชีวิตตามแบบแผน และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
3.10	ยอมรับขอผิดพลาดจากการกระทำของตนพรอมที่จะปรับปรุงแกไขใหดีขึ้น
3.11	ปฏิบัติหนาที่หรือดำเนินกิจกรรมที่ไดรับมอบหมายอยางสุดความสามารถ
3.12	มีความตรงตอเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเวลาที่กำหนดไว

จากตารางที่ 3 ผลการนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 14 ข้อบ่งชี้ ด้านความกตัญญู จำนวน 8 ข้อบ่งชี้ และด้านความมีระเบียบวินัย จำนวน 12 ข้อบ่งชี้ จากนั้นผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของข้อบ่งชี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ (n=17) ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	$\overline{X}$	S. D.	ระดับความเหมาะสม
1. ความซื่อสัตย์	**4.60**	**0.62**	**มากที่สุด**
1.1 ยึดหลักความถูกต้องในการดำเนินชีวิต และละอายเกรงกลัวต่อการกระทำผิด	4.71	0.58	มากที่สุด
1.2 ไม่พูดเท็จไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ไม่ลอกผลงานหรือการบ้านของเพื่อน หรือไม่ลักขโมยหรือคิดโลภอยากได้ของของผู้อื่น	4.53	0.50	มากที่สุด
1.3 ประพฤติตนได้ตามที่พูดหรือคิด และรักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	4.71	0.80	มากที่สุด
1.4 ไม่เพิกเฉยต่อสิ่งที่ได้รับรู้และการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	4.59	0.43	มากที่สุด
1.5 ตรงต่อเวลา หรือประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง	4.41	0.87	มาก
1.6 ประพฤติตรง ทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ หรือไม่ใช้เล่ห์กล คดโกง ทั้งทางตรง และทางอ้อม	4.76	0.47	มากที่สุด
1.7 รับรู้หน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง หรือปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา	4.59	0.49	มากที่สุด
1.8 คิดแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องและสิ่งที่ไม่ถูกต้องและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง	4.71	0.62	มากที่สุด
1.9 แยกแยะระหว่าง ประโยชน์ของตนเองและประโยชน์ที่เป็นของส่วนรวม	4.65	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	$\overline{X}$	S. D.	ระดับความเหมาะสม
1.10 แสดงให้เห็นว่าสามารถตรวจสอบได้ และพร้อมรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง	4.53	0.71	มากที่สุด
1.11 ยึดความถูกต้องบนบรรทัดฐานและกฎระเบียบของสังคม เพื่อให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์โดยไม่ลำเอียง	4.65	0.49	มากที่สุด
1.12 ตัดสินใจบนพื้นฐานของความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	4.47	0.80	มาก
1.13 ไม่ดำเนินกิจกรรมที่นำมาซึ่งผลประโยชน์เหนือกว่าผู้อื่นด้วยวิธีการเบียดเบียนหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	4.65	1.06	มากที่สุด
1.14 ยึดมั่นในความถูกตองและยืนหยัดที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกตองแม้ว่าจะมีความยาก ลำบากหรือมีอุปสรรคเขามาขัดขวาง	4.56	0.65	มากที่สุด
2. ความกตัญญู	**4.69**	**0.39**	**มากที่สุด**
2.1 เอาใจใส่ดูแลและยินดีช่วยเหลือภารกิจแบ่งเบาธุรการงานของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์เมื่อมีโอกาส	4.82	0.71	มากที่สุด
2.2 เคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ทั้งต่อหน้า และลับหลัง	4.47	0.43	มาก
2.3 ยกย่องเชิดชูและการรักษาเกียรติ ของพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานศึกษาอย่างตั้งใจ	4.76	0.43	มากที่สุด
2.4 ตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณ เมื่อมีโอกาส	4.76	0.47	มากที่สุด
2.5 ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่บิดามารดา ครู อาจารย์รักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลไม่ให้เป็นที่รังเกียจหรือถูกดูหมิ่น	4.71	0.70	มากที่สุด
2.6 ตระหนักรู ระลึกถึงคุณผู้อื่นที่มีแกตนเอง ทั้งครอบครัว ที่ทำงานองคกร และสังคม ประเทศชาติ	4.65	0.43	มากที่สุด
2.7 แสดงออกทางกาย วาจา และใจตอผู้มีพระคุณ อยางสุภาพ และใหเกียรติ	4.76	0.61	มากที่สุด
2.8 ดูแลเอาใจใส อุปการะชวยเหลือผูมีพระคุณ ในทางที่ถูกตอง และไมประพฤติตนที่สรางความเดือดรอนใหผูมีพระคุณ และสังคม	4.59	0.58	มากที่สุด
3. ความมีระเบียบวินัย	**4.58**	**0.79**	**มากที่สุด**
3.1 รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง หรือปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าทีที่ได้รับมอบหมาย	4.47	0.56	มาก
3.2 สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง เพื่อสรางพฤติกรรมที่ดีอันนำไปสูการบรรลุเปาหมายที่ตั้งไว้	4.29	0.87	มาก
3.3 รับผิดชอบในผลของการกระทำทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย	4.59	0.71	มากที่สุด
3.4 เคารพและปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ข้อบังคับกฎระเบียบ และกฎหมายของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศชาติทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.76	0.58	มากที่สุด
3.5 เชื่อมั่นว่าการที่จะประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งใจเป็นผลมาจากความสามารถ ทักษะ หรือการกระทำของตนเอง	4.41	0.58	มาก
3.6 ยินดีปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติอย่างเต็มใจและตั้งใจ	4.59	0.58	มากที่สุด
3.7 ปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และประพฤติตนตามหลักศีลธรรมอันดีงาม	4.71	0.71	มากที่สุด
3.8 ไม่เบียดเบียน ไม่รังแก ผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อน	4.71	0.56	มากที่สุด
3.9 ดำเนินชีวิตตามแบบแผน และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	4.71	0.71	มากที่สุด
3.10 ยอมรับขอผิดพลาดจากการกระทำของตนพรอมที่จะปรับปรุงแกไขใหดีขึ้น	4.59	0.33	มากที่สุด
3.11 ปฏิบัติหนาที่หรือดำเนินกิจกรรมที่ไดรับมอบหมายอยางสุดความสามารถ	4.76	0.46	มากที่สุด
3.12 มีความตรงตอเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเวลาที่กำหนดไว	4.41	0.54	มาก
ผลรวมองค์ประกอบและข้อบ่งชี้	**4.62**	**0.40**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผลรวมทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความเหมาะสม

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.62, S.D = .40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อบ่งชี้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.29 ถึง 4.82 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.33 ถึง 1.06

ผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายการคัดเลือกข้อบ่งชี้ไว้ที่ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.51 ขึ้นไป พบว่า ข้อบ่งชี้ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวนทั้งสิ้น 27 ตัวบ่งชี้ จากทั้งหมด 34 ข้อบ่งชี้ โดยแบ่งตามองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ผ่านเกณฑ์ 12 จาก 14 ข้อบ่งชี้ ด้านความกตัญญู ผ่านเกณฑ์ 7 จาก 8 ข้อบ่งชี้ และด้านความมีระเบียบวินัย ผ่านเกณฑ์ 8 จาก 12 ข้อบ่งชี้

สรุปได้ว่า “ข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีความสำคัญที่สุด 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 12 ข้อบ่งชี้ ด้านความกตัญญู จำนวน 7 ข้อบ่งชี้ และด้านความมีระเบียบวินัย จำนวน 8 ข้อบ่งชี้ รวมทั้งสิ้น 27 ข้อบ่งชี้”

ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนทั้งสิ้น 27 ตัวบ่งชี้ เพื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ของตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบอัตลักษณ์คุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน ตามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรปรับความสอดคล้องของเนื้อหา ด้านความมีระเบียบวินัยในข้อบ่งชี้ข้อที่ 3.4 “เคารพและปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กฎระเบียบ และกฎหมายของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศชาติ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง สามารถแบ่งออกเป็น 4 ข้อบ่งชี้ ได้แก่ 1) เคารพ และปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ของครอบครัว 2) เคารพ และปฏิบัติตนตามข้อตกลง ข้อบังคับ กฎระเบียบของโรงเรียน 3) เคารพ และปฏิบัติตนตาม กฎระเบียบ ของชุมชน และ 4) เคารพ และปฏิบัติตนตามกฎหมายขององค์กร สถาบัน และประเทศชาติ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า “ข้อบ่งชี้ตามองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีความสำคัญที่สุด 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 12 ข้อบ่งชี้ ด้านความกตัญญู จำนวน 7 ข้อบ่งชี้ และด้านความมีระเบียบวินัย จำนวน 11 ข้อบ่งชี้ รวมทั้งสิ้น 30 ตัวบ่งชี้”

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n = 377)					
	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่คาดหวัง (I)		PNI	ลำดับที่
	$\overline{X}$	แปลผล	$\overline{X}$	แปลผล		
1. ความซื่อสัตย์	**3.70**	**มาก**	**4.96**	**มากที่สุด**	**.340**	**1**
1.1 ยึดหลักความถูกต้องในการดำเนินชีวิต และละอายเกรงกลัวต่อการกระทำผิด	3.68	มาก	4.92	มากที่สุด	.336	6
1.2 ไม่พูดเท็จไม่เอาเปรียบผู้อื่นไม่คดโกงไม่ลักขโมยไม่ลอกผลงานหรือการบ้านของเพื่อน หรือคิดโลภอยากได้ของ ๆ ผู้อื่น	3.43	ปานกลาง	4.92	มากที่สุด	.434	1
1.3 ประพฤติตนได้ตามที่พูดหรือคิด และปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น	3.72	มาก	4.92	มากที่สุด	.322	8
1.4 ไม่เพิกเฉยต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้องและไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	3.61	มาก	4.92	มากที่สุด	.362	5
1.5 ประพฤติตรงทั้งต่อหน้า และหลับหลัง และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง	3.64	มาก	5.00	มากที่สุด	.373	4
1.6 ประพฤติตรง ทั้งต่อหน้าที่ต่อวิชา ชีพ ไม่ใช้เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม	3.63	มาก	5.00	มากที่สุด	.377	3
1.7 รับรู้หน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติอย่างเต็มตามกำลังและความสามารถ	3.94	มาก	5.00	มากที่สุด	.269	12
1.8 คิดแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องและสิ่งที่ไม่ถูกต้องและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริง	3.92	มาก	5.00	มากที่สุด	.275	11

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n = 377)					
	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่คาดหวัง (I)		PNI	ลำดับที่
	$\overline{X}$	แปลผล	$\overline{X}$	แปลผล		
1.9 แยกแยะระหว่างประโยชน์ของตน เองและประโยชน์ที่เป็นของส่วนรวม	3.89	มาก	5.00	มากที่สุด	.285	10
1.10 แสดงให้เห็นว่าสามารถตรวจสอบได้ และพร้อมรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ และการกระทำของตนเอง	3.72	มาก	4.92	มากที่สุด	.322	9
1.11 ยึดความถูกต้องบนบรรทัดฐานและกฎระเบียบของสังคม เพื่อให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์โดยไม่ลำเอียง	3.70	มาก	4.92	มากที่สุด	329	7
1.12 ไม่ดำเนินกิจกรรมที่นำมาซึ่งผลประโยชน์เหนือกวาผู้อื่นด้วยวิธีการเบียดเบียนหรือทำให้ผู้อื่นเดือดรอน	3.58	มาก	5.00	มากที่สุด	.396	2
2. ความกตัญญู	**3.70**	**มาก**	**4.95**	**มากที่สุด**	**.337**	**2**
2.1 เอาใจใส่ดูแลและยินดีช่วยเหลือ ภารกิจแบ่งเบาธุระการงานของพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์เมื่อมีโอกาส	3.68	มาก	4.92	มากที่สุด	.336	6
2.2 ยกย่องเชิดชู และรักษาเกียรติ ของพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานศึกษาอย่างตั้งใจ	3.43	ปานกลาง	5.00	มากที่สุด	.457	1
2.3 ตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณเมื่อมีโอกาส	3.72	มาก	5.00	มากที่สุด	.344	5
2.4 ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่บิดามารดา ครู อาจารย์รักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลไม่ให้เป็นที่รังเกียจหรือถูกดูหมิ่น	3.61	มาก	4.92	มากที่สุด	.362	2
2.5 ตระหนักรู ระลึกถึงคุณผู้อื่น ที่มีแกตนเองทั้งครอบครัว ที่ทำงาน องคกรและสังคมประเทศชาติ	3.64	มาก	4.92	มากที่สุด	.351	4
2.6 แสดงออกทางกาย วาจา และใจตอผู้มีพระคุณอย่างสุภาพ และใหเกียรติ	3.63	มาก	4.92	มากที่สุด	.355	3
2.7 ไม่ประพฤติตนที่สร้างความเดือนรอนใหผู้มีพระคุณและสังคม	3.94	มาก	4.92	มากที่สุด	.248	7
3. ความมีระเบียบวินัย	**3.79**	**มาก**	**4.92**	**มากที่สุด**	**.298**	**3**
3.1 รับผิดชอบในผลของการกระทำทั้งในด้านที่เป็นผลดี และผลเสีย	3.76	มาก	4.92	มากที่สุด	.308	2
3.2 ยินดีปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติอย่างเต็มใจ และตั้งใจ	3.71	มาก	4.92	มากที่สุด	.326	1
3.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และประพฤติตนตามหลักศีลธรรมอันดีงาม	3.77	มาก	4.92	มากที่สุด	.305	3
3.4 ไม่เบียดเบียน ไม่รังแกผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อน	3.82	มาก	4.92	มากที่สุด	.287	10
3.5 ดำเนินชีวิตตามแบบแผนและสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	3.78	มาก	4.92	มากที่สุด	.301	4
3.6 ยอมรับขอผิดพลาดจากการกระทำของตนพรอมที่จะปรับปรุงแกไขใหดีขึ้น	3.88	มาก	4.92	มากที่สุด	.268	11
3.7 ปฏิบัติหนาที่หรือดำเนินกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอยางสุด ความสามารถ	3.80	มาก	4.92	มากที่สุด	.294	5
3.8 เคารพ และปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ของครอบครัว	3.80	มาก	4.92	มากที่สุด	.294	6
3.9 เคารพ และปฏิบัติตนตามข้อตกลง ข้อบังคับ กฎระเบียบของโรงเรียน	3.80	มาก	4.92	มากที่สุด	.294	7
3.10 เคารพ และปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ ของชุมชน	3.81	มาก	4.92	มากที่สุด	.291	8
3.11 เคารพ และปฏิบัติตนตามกฎหมายขององค์กร สถาบัน และประเทศชาติ	3.82	มาก	4.92	มากที่สุด	.287	9
ผลรวม ทั้ง 3 ด้าน	**3.78**	**มาก**	**4.94**	**มากที่สุด**	**.306**	**-**

จากตารางที่ 5 สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นเพื่อเสริสร้างคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผลรวมทั้ง 3 องค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวัง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 อยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI = 0.306 เมื่อแบ่งออกเป็นรายองค์ประกอบ และรายข้อบ่งชี้ พบว่า

1. องค์ประกอบที่ 1 ความซื่อสัตย์ พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 มาก อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.96 อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .340 ลำดับที่ 1 และรายข้อบ่งชี้ที่ 1.2 ไม่พูดเท็จไม่เอาเปรียบผู้อื่นไม่คดโกงไม่ลักขโมยไม่ลอกผลงานหรือการบ้านของเพื่อน หรือคิดโลภอยากได้ของ ๆ ผู้อื่น โดยมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .434 ลำดับที่ 1 ตามลำดับ

2. องค์ประกอบที่ 2 ความกตัญญู พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 อยู่ในระดับมากที่สุดถึง ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI 0.02 ลำดับที่ 2 และรายข้อบ่งชี้ที่ 2.2 ยกย่องเชิดชู และรักษาเกียรติ ของพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานศึกษาอย่างตั้งใจ โดยมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .457 ลำดับที่ 1 ตามลำดับ

3. องค์ประกอบที่ 3 ความมีระเบียบวินัย พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 อยู่ระดับมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .298 ลำดับที่ 3 และรายข้อบ่งชี้ที่ 3.2 ยินดีปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติอย่างเต็มใจ และตั้งใจ โดยมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .457 ลำดับที่ 1 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้สามารถอภิปรายผลการวิจัย ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ และข้อบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และความมีระเบียบวินัย รวมทั้งทั้งทั้งสิ้น 30 ข้อบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [12] ดวงแก้ว เฉยเจริญ และคณะ (2558) ได้ศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนวิชาที่เน้นการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนวิชาที่เน้นการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความมีระเบียบ ความอดทน รักความเป็นไทย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความสามารถแก้ปัญหา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [13] รจรินทร์ ผลนา และ ศิริพันธ์ ติยะวงศ์สุวรรณ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า คุณลักษณะความเป็นคนดีมี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ความดีต่อตนเอง (มีวินัย ขยันหมั่นเพียร อดทน ประหยัด มีคุณธรรมจริยธรรม ใฝ่เรียนรู้ ละอายเกรงกลัวต่อการทำผิด 2) ความดีต่อผู้อื่น (ยุติธรรม ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เคารพ ร่วมมือ กตัญญูกตเวทีมีมนุษยสัมพันธ์) 3) ความดีต่อสังคม (รักชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ รักความเป็นไทยประชาธิปไตย เสียสละจิตสาธารณะ) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [14] ตีรณา พลอยสวัสดิ์ไชย สุวิมล ติรกานันท์ และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ (2562) ได้ศึกษา การศึกษาองค์ประกอบของพฤติกรรมจากความฉลาดทางอารมณ์และ ความฉลาดทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบพฤติกรรมจากความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การเรียก ร้องความสนใจ การควบคุมอารมณ์ ความเมตตากรุณา การคิดอย่างมีเหตุผล การรบกวนชั้นเรียน ความมีระเบียบวินัย การขาดความมั่นใจตนเอง ความมีสัมมาคารวะ ความมีจิตสาธารณะ การให้อภัย การเข้าร่วมกิจกรรม, การรับผิดชอบตนเองการเข้าสังคมการให้อภัยตนเองความซื่อสัตย์ ความรอบคอบความสุภาพ การรักษาสัญญา และการเอาตัวรอด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [15] พันธุ์ธัช ศรีทิพันธุ์ วิไลรัตน์ จุลเดช และรักษ์ทวี เถาโต (2566) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอนุบาล 2 โดยการประยุกต์ใช้

การวิจัยเป็นฐาน โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา พบว่า องค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี ความขยัน ความรับผิดชอบ ประหยัดอดออม ความสะอาด ความอดทนอดกลั้น ความสุภาพ การมีมารยาท ความมีน้ำใจ และจิตอาสา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [16] Global Indian International School (2023) ได้ศึกษาองค์ประกอบทางศีลธรรมที่สำคัญสำหรับนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเป็นคนดีในชีวิต พบว่า องค์ประกอบทางศีลธรรมที่สำคัญสำหรับนักเรียน ประกอบด้วย ความเคารพ เคารพและรักครอบครัว การปรับและการประนีประนอม เห็นอกเห็นใจผู้อื่นนับถือศาสนา ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ การตระหนักถึงผลกระทบทางร่างกายและจิตใจจากการทำร้ายผู้อื่น การไม่ขโมยเป็นสิ่งผิด ความรักในการศึกษา และความเท่าเทียมกัน

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สำหรับผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผลรวมทั้ง 3 องค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวัง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 อยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI = 0.306 สามารถอภิปรายผลได้ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

2.1 องค์ประกอบที่ 1 ความซื่อสัตย์ พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 มาก อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.96 อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .340 ลำดับที่ 1 และรายข้อบ่งชี้ที่ 1.2 ไม่พูดเท็จไม่เอาเปรียบผู้อื่นไม่คดโกงไม่ลักขโมยไม่ลอกผลงานหรือการบ้านของเพื่อน หรือคิดโลภอยากได้ของ ๆ ผู้อื่นโดยมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .434 ลำดับที่ 1 ตามลำดับ ปรากฏการณ์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ [17] พรทิพย์ หรรษาพนาดร (2565) ที่พบว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นความต้องการจำเป็นอันดับต้น ๆ ในการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ การที่ตัวบ่งชี้เรื่องการไม่ลอกผลงานหรือคดโกงมีค่าความต้องการจำเป็นสูง ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ [18] พระปลัดนิคม กตปญฺโญ พระสุธีวีรบัณฑิต และพระปลัดระพิน พุทธิสาโร (2565) ที่ระบุว่า สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เยาวชนมีโอกาสหลงผิดและมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ง่ายขึ้น รวมถึงนักเรียนยุคปัจจุบันมักมองเรื่องคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญน้อยกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทำให้บางครั้งเลือกใช้วิธีที่ไม่ซื่อตรงเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานหรือคะแนน

2.2 องค์ประกอบที่ 2 ความกตัญญู พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 อยู่ในระดับมากที่สุดถึง ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI 0.02 ลำดับที่ 2 และรายข้อบ่งชี้ที่ 2.2 ยกย่องเชิดชู และรักษาเกียรติ ของพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานศึกษาอย่างตั้งใจ โดยมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .457 ลำดับที่ 1 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาช่องว่างระหว่างวัยและความเปราะบางของสถาบันครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของโครงการศึกษาวิจัยศักยภาพท้องถิ่นในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน [19] พระครูภาวนาโพธิคุณ (สมชาย กนฺตสีโล) พระวิมาน คมฺภีรปญฺโญ พระมหาณัฐกิตติ อนารโท และพระสมบัตร ฐิตญาโณ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี: กรณีศึกษาเยาวชนไทยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความบกพร่องทางครอบครัวเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเชิงลบ นอกจากนี้ การที่นักเรียนยังขาดการแสดงออกถึงการยกย่องเชิดชูสถาบันครอบครัวและโรงเรียนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ [20] พระดิเรกศักดิ์ อตฺตทีโป (พิมพบุตร) เกษม แสงนนท์ บุญเชิด ชำนิศาสตร์ และพระสุรชัย สุรชโย (2567) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียน พบว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้นักเรียนมีพื้นที่ในการแสดงออกถึงความกตัญญูในรูปแบบที่จับต้องได้และสร้างสรรค์

2.3 องค์ประกอบที่ 3 ความมีระเบียบวินัย พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 อยู่ระดับมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .298 ลำดับที่ 3

และรายข้อบ่งชี้ที่ 3.2 ยินดีปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติอย่างเต็มใจ และตั้งใจ โดยมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI .457 ลำดับที่ 1 ตามลำดับ ปัญหาเรื่องระเบียบวินัยไม่ได้อยู่ที่การไม่รู้กฎ แต่ขาดความเต็มใจในการปฏิบัติ ซึ่งอธิบายได้จากข้อมูลของ [21] สุพิรุฬห์ กล้วยป่า และ อภิรดี จริยารังษีโรจน์ (2567) ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้เยาวชนมีค่านิยมที่ยึดถือความเป็นปัจเจกและต้องการอิสระมากขึ้น การบังคับใช้กฎระเบียบแบบเดิมจึงอาจไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การส่งเสริมวินัยที่ประสบความสำเร็จนั้น ต้องมาจากการรับฟังเสียงของนักเรียนและให้เสรีภาพในการร่วมสร้างทางเลือก เพื่อนำไปสู่การสร้างวินัยเชิงบวก ที่เกิดจากความเต็มใจอย่างแท้จริง

บทสรุป

จากการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและข้อบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความกตัญญู และ 3) ความมีระเบียบวินัย รวมทั้งสิ้น 30 ข้อบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในบริบทสังคมปัจจุบัน

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็น ภาพรวมของคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 3 องค์ประกอบมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า ความซื่อสัตย์ เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ความกตัญญู และ ความมีระเบียบวินัย ตามลำดับ โดยเมื่อพิจารณาในรายข้อบ่งชี้ที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่สุดในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านความซื่อสัตย์ ข้อที่ต้องการการส่งเสริมมากที่สุดคือ การไม่พูดเท็จ ไม่คดโกง ไม่ลอกผลงานหรือการบ้านของเพื่อน 2) ด้านความกตัญญู ข้อที่ต้องการการส่งเสริมมากที่สุดคือ การยกย่องเชิดชูและรักษาเกียรติของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสถานศึกษาอย่างตั้งใจ 3) ด้านความมีระเบียบวินัย ข้อที่ต้องการการส่งเสริมมากที่สุดคือ ความเต็มใจและยินดีที่จะปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ

ข้อเสนอแนะ

1. **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้**

จากดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) และการอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1.1 การส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์ (ลำดับความสำคัญที่ 1) สถานศึกษาและครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนกระบวนการวัดและประเมินผล โดยลดการให้ความสำคัญกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ เพียงอย่างเดียว และหันมาเน้นประเมินที่กระบวนการเรียนรู้และความพยายาม เพื่อลดแรงจูงใจในการลอกผลงานหรือทุจริต นอกจากนี้ควรบูรณาการเรื่องการรู้เท่าทันสื่อและจริยธรรมทางเทคโนโลยี (Digital Citizenship) เข้าไปในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงผลเสียของการคดโกงในยุคดิจิทัล

1.2 การส่งเสริมด้านความกตัญญู (ลำดับความสำคัญที่ 2) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและโรงเรียน (Family-School Partnership) โดยเน้นกิจกรรมเชิงปฏิบัติที่สร้างสรรค์ ลดความเป็นทางการหรือรูปแบบพิธีการที่ตายตัว เพื่อให้นักเรียนมีพื้นที่ในการแสดงออกถึงความรัก ความกตัญญู และการให้เกียรติผู้ปกครองในรูปแบบที่สอดคล้องกับวัยและลดช่องว่างระหว่างเจเนอเรชัน

1.3 การส่งเสริมด้านความมีระเบียบวินัย (ลำดับความสำคัญที่ 3) สถานศึกษาควรปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดระเบียบวินัยจากการบังคับใช้อำนาจ เป็นการสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline) โดยเปิดโอกาสให้นักเรียน

มีส่วนร่วมในการออกแบบ กาหนดข้อตกลง หรือกฎระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียนร่วมกัน เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) ซึ่งจะนำไปสู่ความเต็มใจและยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎกติกาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนารูปแบบ กิจกรรม หรือนวัตกรรมทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาพฤติกรรมการลอกผลงานและการทุจริตทางการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เจาะลึกถึงบริบทของสถาบันครอบครัวที่ส่งผลต่อการแสดงออกด้านความกตัญญู เพื่อนำมาสร้างแนวทางความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนที่สอดคล้องกับความหลากหลายของครอบครัวในยุคปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์คุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เอกสารอ้างอิง

[1] Danprasit, P. S. S., Chamnanphuttiphon, S., & Nuthongkaew, K. (2024). Model for the development of moral intelligent among young people social problems in Nakhon Si Thammarat Province. *Journal of Social Science and Cultural, 8*(11), 86–97. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/277929

[2] Jaisaodee, C. (2024). The use of active learning in the moral and ethical development of youth in the 21st century. Payap University Journal, 34(1), 165–180. https://doi.org/10.14456/pyuj.2024.11

[3] sirattanamunee. (2018). Enhancing the Morality and Ethics of Juvenil by Using Cultural Capital. *Journalof Educational Review Faculty of Education in MCU, 5*(3).

[4] Thongdee, T. (2025). Moral and Ethical Development Guidelines for Thai Youth in the 21st Century. *Journal of Educational Resources and Research*, *1*(2), 33–42.

[5] Hansapanadon, P., & Perathoranich, C. (2022). Guidelines for promoting morality and ethics of students in medium-sized schools under the Office of the Rayong Primary Educational Service Area 1. *Journal of Management and Local Innovation, 4*(3), 114–126.

[6] Kasornbua P. K. (2018). Enhancing the Morality and Ethics of Juvenil by Using Cultural Capital. *Journal of Educational Review Faculty of Education in MCU, 5*(3), 15-25

[7] Phra Maha Bun Sri Yanawuttho, Sumanop Siwarat, & Saneh Dechawong. (2019). Enhancing Morality and Ethics through the Five Virtues for Secondary School Students at Suksanaree Witthaya School, Bang Bon District, Bangkok. *The Journal of Pacific Institute of Management Science (Humanities and Social Science)*, *5*(1), 1-10.

[8] จักรพงษ์ แผ่นทอง (2568). *การประเมินความต้องการจำเป็นด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI).*https://krujakkrapong.com.

[9] Wongwanich, S. (2007). *Needs assessment research*. Chulalongkorn University Press.

[10] Khomsan Phrommek. (2022). Promoting morality and ethics among students of Triam Udom Suksa Pattanakarn Surat Thani School. *Journal of Buddhistic Sociology*, *7*(2), 209-222.

[11] Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610. https://doi.org/10.1177/001316447003000308

[12] ดวงแก้ว เฉยเจริญ. (2558). การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนวิชาที่เน้นการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 9*(3), 160-172.

[13] รจรินทร์ ผลนา และศิริพันธ์ ติยะวงศ์สุวรรณ. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. *วารสารราชพฤกษ์, 14*(3), 100-110.

[14] ตีรณา พลอยสวัสดิ์ไชย สุวิมล ติรกานันท์ และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ. (2562). การศึกษาองค์ประกอบของพฤติกรรมจากความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารการวัดผลการศึกษา, 36*(100), 110-125.

[15] พันธุ์ธัช ศรีทิพันธุ์ วิไลรัตน์ จุลเดช และรักษ์ทวี เถาโต. (2565). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอนุบาล 2 โดยการประยุกต์ใช้การวิจัยเป็นฐานโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา. *ศึกษาศาสตร์ มมร, 11*(2), 362-376.

[16] Global Indian International School. (2023, มกราคม 12). *Important moral values for students to help them be a good person in life*. https://shorturl.asia/IlrPu

[17] พรทิพย์ หรรษาพนาดร. (2565). แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น, 4*(3), 120-121.

[18] พระปลัดนิคม กตปญฺโญ พระสุธีวีรบัณฑิต และพระปลัดระพิน พุทธิสาโร. (2565). การพัฒนาเยาวชนต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรมของคณะสงฆ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. https://e-thesis.mcu.ac.th/items/4716

[19] พระครูภาวนาโพธิคุณ (สมชาย กนฺตสีโล) พระวิมาน คมฺภีรปญฺโญ พระมหาณัฐกิตติ อนารโท และพระสมบัตร ฐิตญาโณ. (2561). *การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี : กรณีศึกษาเยาวชนไทยในจังหวัดขอนแก่น.* https://shorturl.asia/oHfC5

[20] พระดิเรกศักดิ์ อตฺตทีโป (พิมพบุตร) เกษม แสงนนท์ บุญเชิด ชำนิศาสตร์ และพระสุรชัย สุรชโย. (2567). การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียน. *วารสารการบริหารการศึกษาและมนุษยสังคมศาสตร์, 2*(1-2), 66-74.

[21] สุพิรุฬห์ กล้วยป่า และอภิรดี จริยารังษีโรจน์. (2567). ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนแก่งคอยตามแนวคิดเสียงของนักเรียน. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 9*(2), 1445-1458.